

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

3. Succurre cadenti surgere qui curat populo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

gat ipsa Navem nostram, & ad portum salutis de-
ducatur. Nam navigare necesse est; ipsa autem ege-
mus ut Luce & Duce, ut Maris Domina & Stella
Maris.

Hæc est Stella, de qua Beatus Henricus Sulo-
Deipare ferventissimus amator, (eam in gallicino
salutans, & laudes ei pægens) sæpe audire meruit
Angelos suaviter concinentes:

Stella Maria maris hodie precesse ad ortum.
Cum his quandoque & ipse idipsum concinbat,
ab eis luce cælesti perfusus, & de arcibus secretio-
ribus instructus.

*Super
Bernar-
dinum
re picitur
Stella.*

Hæc est Stella, de qua Sanctus Bonaventura in
Speculo Virginis e. 3. Telle solave hoc lumen, ubi di-
cit Telle Mariam hanc maris Stellam quid nisi cali-
go, umbra mortis, densissima tenebras

Hæc est Stella, quæ apparuit sancto Bernardino
prædicanti in videri Italia, quæ Aquila dicitur. Dū
enim explicat et illud Apoc. 12. Signum magnum ap-
paruit in Calo, & in capite eius corona stellarum duo-
decim, & illud in Virginis laudem applicaret, pri-
mam Stellam exponens de eius Virginitate, Sol
licet tunc maxime radiaret, visa est super capite
Bernardini Stella etiam splendidior Sole, quæ lucos
radios in eius faciem fundebat, Quod vivitulus
populus supore plenus vidit; tandemque omni-
bus admirantibus, evanuit. Fuit autem illa Stella
ipsa Mater MARTA, ineffabili claritate re-
splendens, & indicare volens hunc sanctum Virum,
sui cultorem devotissimum, esse virtutum omnium
splendore ornatum, sed brevi in ea civitate clatu-
rum diem extremum, sicque æterna claritate do-
nandum & coronandum: quod ipsa Stella æliis
significabat.

*Videtur
Stella et-
iam Cap-
sitano.*

Idem contigisse ferunt B. Joanni Capistrano in
eadem Vibe prædicanti de Laudibus Beatæ Virg.
Mariæ super eodem Thematæ apparuit enim Stel-
la miro cum splendore exterius illustrata, ac miro
fervore intus accendens. Et quidem in publican-
dis Virginis magnalibus torus accensus & occupatus
non advertebant hanc Stellam, donec tumulus
factus est in populo rei novitate stupefacto: tunc
enim circumspiciens advertit illud insolitum di-
vini favoris signum. Et cum postridie Romam pro-
cederet, ad sollicitandum pro canonizatione S.
Bernardini, hæc eadem Stella rursus apparuit, &
cum Romam usque deduxit. Fuit ergo & ipse dig-
nus videre hanc Stellam qui à Deo electus erat ad
promovendam Virginis gloriam & Coronam.

*Ordo stel-
lifer insti-
tuitur in
Francia
in honore
Deiparae.*

Hæc iterum est Stella MARIA, sub cuius auspicijs
& insignibus militare voluit antiquus Ordo
Regum & Principum Franciæ, qui Insigne Stellæ
præferabant in veste cum hoc Emblemate:
MONSTRANT REGIBUS ASTRA VIAM. Hic
Ordo Stellifer primus institutus fuit a Roberto
Rege Franciæ sub anno Christi. 1022, in honore
Beatæ Virginis (cui Rex mirè erat devotus) ipso
Nativitatis virginis Felto, octava Septembris, eo
quod ipsa sit Stella maris. Ideoque hæc institutio-

ne obsecrabit Rex, ut sui regni ac nobilitatis esset
dux, quasi præfatus Stella. Quare triginta Be-
nignitas est in nobilitate in hunc Ordinem adle-
git singulisque: To quem aureum cum Stella au-
rea quæque radia illud ad pectus descendente,
in collum iniecit. Hæcque color vera Stella ma-
ris edificavit Parisius. Orationum nostræ Domine
de Stella, in quo conveniunt hi qui electi erant
de Ordine isto haurium, qui ab eo dicitur est Or-
do Equitum nostræ Domine de Stella. Telus est
Iacobus Bzovius in Antiquitibus Pastifien-
bus.

*S. Bern.
Hominis
m. Jus.*

Dentique, hæc est Stella, de qua Betaurdus o.
qui quis te intelligi in hoc saculi profusio inter re-
pugnantes sustinere ne avertas oculos à fulgore huius
sideris. Si non vno obrui procellis, respice Stellam, vo-
ca Mariam, Si insurgit venti tentationum, respice
tentationum, respice Stellam, voca Mariam. Si concu-
piscencie seditione confusus, horrore iudicii perterritus
paruit in Calo, & in capite eius corona stellarum duo-
decim, respice Stellam, voca Mariam. Ipse sequens non
de vias, ipsam rogans non desperas, sed iam cogitans non
erris ipsa propitia ad portum pertinget.

Nonnulli similes sunt in hoc saculo naviganti-
bus in mari periculoso, qui nimis fidentes mala-
cia & tranquillitati, quæ aliquandiu eis favore
videtur, succumbunt, cantillantes, epulantur, secuti, vel
somno indulgent in flammis: at mox tempestate
exorta, caliginem inveniunt circumfusam & venti-
line, sicque a fluctibus absorbenantur, merguntur
pereunt, & in profundum feruntur: sine luce & du-
ce, sine cuiuspiam opere, Tu, o Maria Domina &
Stella Maris, inter prospera & adversa semper
dirige Navem nostram. Ad te oculos jugiter con-
jicimus, si ve in prosperis rebus, si ve in adversis; & ro-
gamus ut lux tua cum quam nos delerat, sed fac ut
per illam semper possimus circumspicere timidi
quæ ante nos, quæ post nos, quæ circa nos, & sic
periculis cavere, donec ad portum facias nos feliciter
pervenire, Fac, inquam, ut non simus de illo-
rum numero, de quo Poëta:

*O nimum Calo & pelago confisere sereno,
Nudus in ignota Patituræ tacebis arena.*

Virg.

*SVCCVRRE CADENTI SVRGERE QVI
CUKAT POPULO.*

Sac. III.

A Beo tempore quo Adam primus hominum
patens, & caput eorum, turpiter cecidit im-
pitente vxore, Evaque eius vxor impellente leto-
pente, factum est genus humanum multiplici de-
causa ad lapsum pronum Tum quia ex se parum
firmioris habet, tum quia in vialubrica & pleua
offendiculis agit, tum quia multos habet in ca-
sum impulsiones, tum quia in via agit tenebrosa, ex-
iguum lucis habens. Contraxit nimum infirmitatem
ex peccato, ita ut facile cada; contraxit ig-
norantia; tenebras; ita ut parum videat; contraxit
concupiscencie lubricitatem, quæ eius gressus fa-
cilit.

*S. Bern.
Hominis
m. Jus.*

Virg.

Sac. III.

*Homo
post peccatum
cum dicitur
mi ad de-
plum col-
de panno*

WANTIG

Gen. 49. cille fallit & implicat. Non deest serpens & Coluber in via, cerastes in jernita mordens, virgulus equi, veadat: athen, or eius retrid. Non deunt offendicula in que impingat, non solum a carne & demone, sed & a mundo & mundana conversatione. Vbi que laquei obumbrati, & fossa abscondite, vt cadamus. Adversarius semper vigilat & impellit, numquam dormit. Offendicula ab amicit, ab vxore, a filijs, ab extraneis, a nobis ipsis. Ab opibus, a voluptatibus, ab honoribus, a vanitate seculi laquei, quos vix advertere est etiam oculatissimis. Quid ergo aliud dicere potest miser & infirmus homo? quid nisi lucem & opem expectare ne cadat? Quid nisi cum Propheta repetere: *Impulsus, eversus sum vt caderem, & Dominus suscepit me.*

Psal. 117. Abstitaurem vt quipiam de Deo dicere audeat illud quod ecclesiasticus, ex ore impiorum prodiens reprobat: *Ille me implanauit, sive vialia Le- sio habet: Ille mihi offendiculum posuit, & cadere fecit: Ille me in errorem induxit.* Hec est enim auox blasphemia Et nani Dominus ad lapsum non impellit, aut offendiculum ponit, qui potius infirmum adiuuat stantem firmat & praeuertit, aut labantem, ne collidatur, adiuuat, aut lapsum erigit & redit- regat, ita vt omnes hi possint dicere: *Impulsus e- ver, us sum vt caderem, & Dominus suscepit me: Fortitudo & laus mea Domini, & factus est mihi in salutem.*

Alig leu- ter cadit peccando veniali- ter. Quapropter adverte multiplicem inveniri in hominibus casum. Aliquorum calus leuis est & venialis, quia homo facit eam in veniale peccatum. Ab hoc calu nec futurum vita & via est exempta. Vade illud, *Septies ca si iustus, & resurgit.* Quod licet de lapsu in calamitates, ex quibus fortior fit iustus & humilior resurgit, nonnulli interpretentur cum S. Augustini. Actamen de casu in venalia pec- cata plerique intelligunt, & de leui offensione, a quibus mox resurgit iustus, licet septies, id est fre- quenter cadat, nec propter hoc ulti nomen amir- titur, nec iustitiam aut gratiam Dei. Sic interpretatur Cassianus: *um ait: Iustus non esse immunes a culpa, manifeste Scriptura pronunciat, dicens: Septies in die cadit iustus, & resurgit. Quid enim est aliud cadere, quam peccare? Et tamen cum dicatur septies cadere, nihilominus non praediciat eius iustitia lapsus fra- gilitate humana. Multum enim interst inter iustis & peccatorum hominum lapsum. Aliud enim est admit- tere mortale peccatum, & aliud cogitatione praeveni- ri, quae peccato non caret: vel ignorantia, aut obli- vis error: aut facilitate otiosi sermonis offendere: aut ad punctum in Fidei theoria aliquid hesitare: nec subtili quadam censoredia irritatione pulsari: aut necessitate nature aliquando per a summa perfectione recedere. Itae enim iure 7. lapsum generat, in quibus vir iustus licet non nunquam cadat, tamen iustus esse non desinit: quae quantum iustia videantur ac parua, tamen faciunt eum sine peccato esse non posse, qui legit septies in die cadit iustus, quomodo etiam aliqui antiqui legent, inter quos Bernardus ser. 1. in *Mariale.**

Gant. item Auctor Catenae Graecorum & nonnulli manuer. codices. Vnde colligere voluerunt aliqui, quod homo per vnum diem non possit se a veniali continere, ita vt in septe, id est, plura venialia pec- cata ordinari labatur. Sed illud, in die, non habetur: es cadat vel in Hebraeo, vel apud Septuaginta, vel in vulga- ritudine Rom. Vnde dolendum esse Interpretis censent. Purantq; aliqui cum Doctore Dominico a Soro iustos qui caute sibi ad vigilat, & puritati conscientiae student per aliquod tempus, etiam per vnum diem, posse a venialibus abstinere. Quod contigisse Apostolis post Spiritum S. acceptum credibile est, sicut & S. Ioanni Baptistae, & alijs eximijs puritate & Spiritu viris totis in Deum intentis, quales fuerit Dominicus Franciscus, Ignatius, & similes. Dicit enim S. Chrysostomus: *Nihil est quod propter ter enari: verum habitaculum ad iuvenum vir in Mart- tuum perfectionem homines prohibent per venire. Est quippe possibile, vt in terrarum adhuc regione degen- tes, quos iam in caelo habitent, ita cuncta persiciant. Fiat voluntas tua, sicut in caelo & in terra.*

Quis ambigit Magdalenam septies in die clesta- tam, ad Dei laudes cum Angelis celebrandas, non peccasse septies in die?

Quis credat Sanctum Paulum, cuius conversatio in caelis erat, & interim cum hominibus Chri- sti legatione fungens ambulabat, peccasse septies in die, vel quidem venialia offension?

Cardinalis Vitruaco in vita S. Marci Ogniacae c. 6. sic de ea ait: *Ab exiguis venialibus adeo sibi cau- bat, vt crebro ad dies quindecim ne vnam inordi- nam cogitationem in, uopeo & possit reperire. Auigitur credi potest eam in die septies cecidisse?*

Quid quod de Abbate Pambo, & quibusdam Ananoretis, Patrum Historia tradunt, per annos plures ne vnum quidem verbum otiosum dixisset? Siquidem facilius est cadere cogitatione, sed tamen non existimo, quod id factum fuerit ab eis septies in die.

Verum haec specialia gratiae adscribe. Nos autem, qui infirmi sumus, septies in die cadimus, sed mox ad resurgendum conuerti debemus; & quia nos esse de populo cadente agnosimus, in clamemus MA- RI. Succurre cadenti surgere qui curas populo. Vita eam nostra, si de venialibus peccatis loquamur, nonnulli calus est & resurrectio; ideoque nobis ad- vigilandum est ne cadamus, simulque ad resurgendum continuo egemus auxilio.

Secundo, aliqui cadunt per peccatum mortale, sed confestim reuigunt, vel saltem aliquo post tempore. Sic cecidit Petrus timore impulsus: sed mox resurrexit; amore eum subleuant, & Christo respiciunt. Sic cecidit & Thomas per nubium infidelitatis ambulans procelloso tempore: sed sta- tim etiam resurrexit, Domino ei manu porrigente. Sic cecidit & David a concupiscentia in viam lu- brica abstractus & illectus, sed licet aliquanto tempore in peccati luro haerent, mox tamen vbi corripuit eum Nathan Propheta, agnouit lapsum, & sta-

Graviter aly cadit peccando mortali- ter sed statim ve- surgunt.

& statum suum, & surgens rigabat lachrymis per singulas noctes statum etiam suum. Et ergo dicitur: *Impulsus, eversus sum ut caderem, & Dominus suscepit me.* De his etiam intelligit S. Hieronymus illud antea ex Sapientia allegatum: *Septies cecidit iustus, & non colliditur, quia Dominus supponit manum suam, ut non cadat.* Sic enim dicit Ep. ad Rufinum: *Si cecidit, quomodo iustus? Si iustus, quomodo cecidit? Sed iustus sicq; non confingatur.* Sic nimirum in his scripturis vocabulum non amittit, qui per poenitentiam semper resurgit. Igitur non solum de veniali lapsu, sed etiam de graviori vult cam sententia intelligi. S. Hieronymus; vultque significare, quod ob resurgendi sollicitudinem & celeritatem, iusti nomen non tam perdere, quam ad tempus obcurare videatur, quia & mox iustus per poenitentiam illud illustrat, & pristino splendore reddere censetur.

Conformiter S. Hieronymo loquitur S. Ambrosius in apologetico: *Si David infirmus, tu fortis; si Salomon lapsus est, tu potes primus esse sanctorum.* Ergo si erraverunt iusti, erraverunt tamquam homines, sed peccatum suum tamquam iusti agnoverunt.

Audi & in eadem sententia S. Gregorius. De iustorum casu scriptum est: *Septies in die cecidit iustus, & resurgit.* Iustorum certe casus quodammodo status eorum est: quia aliquando permittuntur cadere, ut sensus valeant fortius stare; permittuntur ut in malis corrumpant, ne summa virtutum dona per elationem perdant. Ad tempus relinquantur, ut in aeternum teneantur. Hec S. Gregorius. Iusti scilicet ex casu acris resurgunt, & in statu gratiae se magis obfirmant; ita ut non tam cecidisse, quam se inclinasse censentur. Quapropter de numero illorum sunt, pro quibus orat hic Ecclesia Deum & Deiparam, dum canit: *Succurre cadenti, surge qui curas populo.* Cadunt enim venialiter, cadunt & quandoque mortaliter; & quidem septies in die cadere possunt, hoc est, sepius possunt offendere, etiam graviter in die mortalis huius vitae; sed semper curant surgere, & idem digni sunt compassione, & divina ope. De quorum casu dixit etiam subtiliter S. Bernardus: *Septies cecidit iustus, & septies resurgit, si tamen cadat in die, ut se cadere videat, & cecidisse sciat, & resurgere cupiat, ut requirat manum adiuvantis, & dicat: Domine, in voluntate tua presististi decori meo virtutis, avertisti faciem tuam a me, & factus sum conturbatus.*

Hac potest esse horum vox, quae apud Prophetam exprimitur: *Ne luteri inimica mea super me (Congregatio scilicet malignantium) quia cecidi, confusa, cum sedero in tenebris, Dominus lux mea est: iram Domini portabo, donec iudicet causam meam, educet me in lucem.* Cadunt ergo hi, sed ante se, ita ut videre possint quomodo ceciderint, & clausos mox oculos aperire ad surgendum. Non cadit retrorsum, sicut Heli de sella sua factis ceruicibus, aut sicut ministri impij in Horto Domini apprehendere volentes voce Domini prostrati. Notat. u. S. Gregorius, retrorsum cadere esse impiorum; in facie cadere electorum. *Quid est quod electi in facie, & retrorsum cadunt, nisi quod omnis qui post se cadit, procul dubio cecidit ubi non videt: qui vero ante se*

cecidit, ubi cadit ubi videt? Iniqui ergo post se cadere dicuntur, quia ibi corruunt, ubi quid e quantum mali videre non possunt, & iusti in faciem cadunt, quia timore compuncti, videntes humiliantur. Rursus de iustis scriptum est: *Iustus si ceciderit, & non collidatur, quia Dominus supponit manum suam, ut non cadat.* Id est, auxilium suum, ut resurgat per poenitentiam, sic nimirum in his scripturis semper est mentio de his qui surgere curant, & auxilium ac manus Domini implorant, sed quia non possunt proprijs viribus, in caelum voce extollunt, & clamant: *Insuper sum in limo profundi, & non est substantia, ventus altitudinem maris, & tempestas demersit me, sed spero in Deum meum.* Et iterum: *Ne aborbeat me profundum neq; urgeat super me puteus, os suum clamat ipsum velut Ionas, ubi obediens poenitentiae, nec a quois elus: Pelagus operum caput meum, abissus valis lauit me. Abissus sum de coelorum oclorum tuorum: verum tamen rursus videbo Templum sanctum tuum.* Tertio dicamus, quod aliqui cadunt irreparabili ca. u. quia peccaverat obstinati in peccato, vel subiecto post peccatum abripiuntur a Deo. De tali calu. v. est illud: *Communiatur sicut legens signum, & non invenitur de fragmentis eius testa, in qua portaretur igniculus de incendio, aut hauriatur parum aquae de fontea. Aliquorum. n. est talis casus & ruina, ut nihil plane in eis remaneat affectus spiritualis, quo tanquam fragmento & testa possit igniculus divini amoris reaccendi & portari, vel aliquid aque de puteo gratiae hauriri. Hoc ipsi iterum est quod Sapientia sententia voluit indicare, dum dixit: *Septies cecidit iustus, & resurgit; impij autem in malum corruunt.* Hoc est, sic labuntur, ut salutem amplius non recuperent, quia ut loquitur S. Augustinus: *Per consuetudinem peccati ipsi se suismet ruinis sepeliunt.* O casum, & ruinam deplorandam! In Evangelio dicit Dominus: *Videbat Satanam quasi figur de caelo cadentem:* quia scilicet in veritate non stetit, sed in profundu abyssi cecidit irrevocabiliter. Unde & ei expi obratur apud Iherosolymis: *Quomodo cecidisti Lucifer, qui mane oriebaris? Detraha est ad inferos superbia mea.* Sic & S. Ioan. in Apocalypsi vidit stellam de caelo cadentem in abyssu. Similis est nomenclaturae casus, qui cum anrea vi stellae fulget splendore gratiae divinae, illa postmodum contententes, instat demoni subito ruunt in perniciem aeternam, & in igne tartareo, de quibus Plaltes: *Vos autem sicut homines moriemini, & sicut Virus de Principibus cadetis:* hoc est, ad instar Principum illorum Angelicorum, irreparabiliter ceciderunt, sic & vobis contingit. Intelligite ergo qui obliuiscimini Deum, ne quando rapiat, & non sit qui eripiat. Intelligite qui peccaveritis in peccato, quia cadere humanum est, sed diaboli peccetare. Non pro vobis hic orat Ecclesia, sed pro populo lo cadente qui curat surgere. Pro populo qui ex humili cordis contritione, & oris confessione dicit Dominus: *Eccae quasi solium cecidimus universi, & iniquitates nostrae quasi ventus abstrulerunt nos. Et nunc Domine Rator nosse est in nos, vero intum: & filior postea.**

MANUSCRIPT

S. Ambrosius in apologetico 2. pro David c. 3. l. c. in 1. Reg. c. 15.

Serm. in Cant.

Michea c. 7.

Quid sit retrorsum cadere? Homil. 9. in Exo. c. 12.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

Luc. 10.

nos. & opera manuum tuarum omnes nos. Ne ultra me
miseri iniquitatis nostrae, ecce respice, populus tuus o-
nes nos. Tu alligasti nos in manus iniquitatis nostrae,
quia non erat qui invocaret nomen tuum; & ego iuraveret
& teneret te. Sed nunc ne irascaris. Hec est vox
populi ad Deum reverentis apud Isaiam Prophetam
& resurgens ac respirantis ad gratiam divinam.

Claman-
dum ergo
ad B. V.

Clamemus ergo & nos ad Dominum & Patrem nos-
trum, ad Dominam & Matrem nostram, quae suscipit
impulsos & erectos, erigitque cecios, aut supponit
manum suam, ne cadentes collidantur, cuius manus
auxiliaris nobis necessaria est; ut non collida-
mus, aut ut collisi redintegremur, & resurgamus.
Sic redintegravit Mariam Aegyptiacam, Theophi-
lum, & alios in numeros, & itare fecit fortiter post
lapsum. Certe sepe cademus, collideremur, pe-
tremur, nisi ipsa benignitate sua succurreret, & sup-
poneret manum suam; impedit enim sua continua
protectione ne absorbeat nos profundum, & vigeat
claudatque super nos puteus os suum. Dicamus itaque
ei & Filio eius, quando peccatis aquis inundan-
tibus nos involutos caelestis gratia respicit, &
resurgere facit, illud. *Lapsa est in lacum vicia mea in-
undaverunt aqua super caput meum, & dixit: Perii.
Invocavi tamen nomen tuum de lacu novissimo, vo-
cem meam audisti, ne averteret aurem tuam a singu-
lu meo & clamoribus. Hec est via animi surgere
cunctatis, auxilium invocantis, & gratiasque pro
auxilio reddentis.*

Sect. IV
TV QVAE GENUVISTI NATVRA MIRAN-
TE TRUM SANCTUM GENITOREM.

**Incar-
natio Dei
Miracul.
maxima.**
Mayron.
ser de Na-
tivitate.

Incarnatio est illi Dei miraculum est miraculum magis
suspendenda inquit Franc. Mayron, insignis Doctor
Theol. quae in ipsa mundi creatio: quia magis distat
homo a Deo, quae a nemo a nihilo, homo enim est fini-
tus, Deus infinitus. In incarnatione autem Deus uni-
tur homini, in creatione vero homo unitur nihilo, id
est corpori creato ex nihilo. Ideo mysterium illud an-
tea a laiculis absconditur in Deo, & ipsis ignorum
Angelis spiritibus, caelo & terra admirabile fa-
ctum est, & stupendum. Hinc & Maria Virgo, quia
electa est ut ad illud cooperaretur, a sanctis Patri-
bus vocatur *Officina* & *Abyssus Miraculorum* quia
ex illo summo miraculo innumera miracula alia pro-
dicant, tamquam ex radice & fundamento, & to-
tum orbem admiratione & stupore affecerunt. De
qua se sic S. Bern. Generatione istam quae enarrabit?
Angelus annunciat, virtus obumbrat, super venit spi-
ritus, Virgo credit, Virgo parit, Virgo permanet.
Quis non miretur? Nasitur Verbum infans, & agno-
scitur Virginitas brevis, latitudo angusta, altitudo sub-
dita, profunditas plana. Ibi agnosceat lux non lucens
Verbum infans, aqua sstiens, panis esurians. Quapro-
pter Scriptura dicit, quod Verbum abbreviatum fe-
cit Dominus super terram, quia scilicet omnia my-
steria antiqua, omnia Orbis prodigia, in hac Incar-
natione & Nativitate consummationem accepe-
runt & perfectionem. Ibi agnosceat Rubus iacem-
bulas Moysis, Virga flores Aaronis, Manna pluens

Isaiaelis, Porta fulgens Ezechielis, Sol Ezechiae re-
trocediens. Vnde propter istud mysterium my-
sterium dicitur Deo per Sapientem: *Immo signa,
& immuta mirabilia, ut agnoscant, quia non est De-
us, nisi tu, ut enarrent magnalia tua.*

Ecclesi. 36

Hec igitur omnia mirata est, & continuo mi-
ratur natura, & maxime quod Virgo potuerit suum
gignere Genitorē, & vtro continere immensum
suum Creatorem. Hoc est enim illud secretum &
sacratum: *Enigma*, quod videtur proponi a Pro-
pheta: *Homo & homo natus est in ea, & ipse futu-
rit eam Altissimus. Quasi dicitur, Homo vetē homo,
in ea natus est, & tamen ipse est qui eam condidit
& fundavit. Qui elegit, intelligat; ruminetque, ad-
miretur, oblitiscatur, quod ille Homo qui ex Ma-
tre natus est, Matrem condidit & genuit.*

Hac na-
tura mi-
ratur.

Psal. 86.

Hoc ipsum est, quod saepe Ecclesia in suis Hym-
nis & Cantibus admiratur, dum sic canit:
*O gloria Domina Excelsa super sidera:
Qui te creavit provide: Laetasti sacro vobere,
Notissimus & caratissimus est & ille Hymnus,
quem sibi Carnotensis Virginis praefici Alaman-
tribus:*
*Quem terra, pontus, aethera,
Caelum adorant, predicant,
Trinam regentem machinam
Clamstrum Mariae dantulas.
Beata Mater munere,
Cuius supernus Artifex,
Mundum pugillo continens,
Ventre sub arca clausus est:*

Quae quidem omnia ad aliud dicunt, quam hoc ipsu
hac Antiphona comprehendit: *Tu quae genuisti na-
turam mirate tuu sanctu Genitorē. Quomodo natura
hoc admirata sit, restant tot prodigia in caelo &
terra, ac in omnibus elementis exorta in Nativita-
te Domini, ex Virgine sua sancti Genitorum ege-
nente. De quibus passim agitur in Nativitate Do-
mini ab interpretibus sacri Textus Evangelici, vel
Concionatoribus, eorumque nonnulla retulimus,
cum de Nativitate Domini egimus in verbo Na-
tivity. Vbi omnes creaturas ad laudandū Deū in hac
Nativitate excitavimus, vel potius excitantes esse,
& nos incitare ostendimus. Etenim in Sole prodigi-
a contigerunt: Aet in solito lumine fulgidus fuit:
Stella insolita luce magis praeluxit: Aqua e rupe
Bethleē recenter eiepit: Terra in vineis Engaddi
Ros e dedit. Et prope fontē Blzai Ros nate, etiā
si sicca post resurrexit, adhuc in die Nativitatis
redolere perhibetur. Ignis quoque tunc ex-
tinxit dicitur vicio Nodomitico involutos. Sic
natura o sine causa miratur, dū Creator & Geni-
tor naturae, ea quae in natura sunt, & supra naturam
innovat, & omnia immutat, ut agnoscat in Mag-
nibus & Mirabilibus suis. Sic iterum hic repe-
tendum: *Innova, Domine, signa immuta mirabilia.*
Hoc etiam hic addendum est, quod & ipsamet
Maria, a Deo electa, mysterium horum con-
sors & consilia, admirata sit quae in ipsamet gesta
sunt.*

Ostendit
per par-
tium e-
numera-
tionem.

Ipsa Virgo
admira-
tur Nati-
vitate
Demini.